

Vaig fer la maleta un dia de juny

*Proposta
didàctica*

Esther Barber

E S P L A I

© 2014 Cinta Arasa
Coberta de Miquel Mollà
190x130 mm, 232 pàgines
Enquadrernació en rústica

© 2014 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya
☎ 961 590 883
info@bullent.net
Directora de la col·lecció: Pilar Puchades

SINOPSI

ns situem al juny de 1909. Barcelona cremarà d'aquí poques setmanes, però ningú no ho intueix. L'Eulàlia, una adolescent de bona família, està convençuda que la vida de veritat només està als llibres. Acompanyarà el seu pare en un viatge de negocis al nord d'Anglaterra com a intèrpret. Fa la maleta a casa seva i no s'imagina que tardarà molt de temps a desfer-la, si és que la pot desfer mai. En el viatge descobrirà les condicions de vida dels obrers. L'Oliver, poc més gran que ella, li ensenyarà que vol dir treballar en una fàbrica... i que la vida de veritat també es pot viure.

L'AUTORA

Cinta Arasa i Carot (Tortosa, 1978) és llicenciada en Ciències Polítiques i de l'Administració. Escriu des que tenia onze anys. És autora de la novel·la *Arran de l'Ebre* (Aeditors, 2009) i de llibres per a infants: *On és el Sol, Cucafera?* (2007), *Emergència al País de la Màgia* (2010), *El món dalt d'una sabata* (2012), *Missió Trobairitz!* (2013), *Zeineb, la primera enxaneta* (2013) i *Ha arribat la primavera* (2014).

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES I METODOLÒGIQUES

L'activitat lectora necessita una sèrie d'estratègies i/o operacions mitjançant les quals assolir un dels seus objectius: la comprensió eficient. Però a més a més, aquest recurs ens proporcionarà un valuós cop de mà per a transmetre el secret que amaga cada llibre i el valor del món que hi podem descobrir darrere mitjançant la lectura. Les següents activitats pretenen motivar l'alumnat fent que s'adone que aquesta tasca que li proposa el/la professor/a és molt més que acomplir un aspecte del currículum de forma aïllada. I per tal d'aconseguir aquest objectiu us fem una proposta ampla i variada per tal que es pugui adaptar a diverses necessitats, nivells i interessos. Cosa que farà que l'alumnat se senti protagonista i per tant, se li transmeti el gust per llegir. A més a més, els exercicis proposats han estat pensats per tal que els joves facen ús de les quatre destreses bàsiques i que així, aquest esdevinga un parlant més competent.

En aquestes propostes didàctiques les activitats estan dividides en tres blocs:

- Abans de la lectura aborda les expectatives que creen en el lector els elements externs: portada, títol, crèdits...
- Durant la lectura on es pren nota de paraules o expressions desconegudes per després buscar-les al diccionari i intentar introduir-les en la parla habitual.
- Després de la lectura s'hi proposen una sèrie d'exercicis que responen bàsicament a tres objectius:

1. Entendre el missatge que se'ns vol transmetre a la novel·la.
2. Aprofundir en el coneixement de la llengua a partir de les expressions i el particular estil de l'obra.
3. Entretenir i convidar el lector a explorar nous camins i temes diversos a partir d'algun aspecte esmentat al text. Sempre tenint en compte els coneixements previs que se li suposa al lector al qual s'adreça la narració.

Les activitats d'aquest darrer bloc alhora estan seqüenciades en els apartats de:

- ▶ Comprensió lectora.
- ▶ Anàlisi dels elements de la narració.
- ▶ Recursos lingüístics (un munt de mots).
- ▶ Temes transversals i curiositats.

I per finalitzar, el calaix de sastre on proposem activitats diverses relacionades amb l'aprofundiment en el coneixement de la llengua, en concret, de la normativa a partir d'algun fragment o aspecte concret de la lectura.

I. ABANS DE LA LECTURA

Anàlisi i observació dels elements paratextuals

1. Identifiquem els diversos elements:

a) Fixa't bé en el llibre que tens entre les mans i identifica-hi els següents elements:

1 Portada 2 Títol 3 Autora 4 Editorial 5 Logotip editorial 6 Col·lecció 7 Logotip de la col·lecció 8 Llom 9 Número de la col·lecció 10 Contraportada 11 Sinopsi 12 Biografia de l'autora 13 Codi de barres i ISBN 14 Imatge o il·lustració

b) Hi ha un element que ha quedat per localitzar on pots llegir: 33è PREMI DE NARRATIVA JUVENIL Enric Valor. Què creus que significa? Busca en quina localitat se celebra el premi, quan es convoca, les bases, quina editorial hi participa i dues de les últimes obres que han guanyat. Si coneixes altres premis literaris, esmenta'ls.

.....

.....

.....

.....

2. Observa detingudament la portada, centra l'atenció en el títol: *Vaig fer la maleta un dia de juny* i respon:

a) Què et suggereix? Per què creus que fa la maleta al juny?

.....

.....

.....

b) On creus que hi vol anar el/la protagonista?

.....

.....

.....

c) Qui creus que serà el/la protagonista (edat, sexe, professió...)?

.....

.....

.....

3. Ara fixa't en les imatges o il·lustracions:

a) Et donen alguna pista sobre el tema del text?

.....

.....

b) Reconeixes el monument que apareix al fons de la imatge de la contraportada?

.....

.....

c) Podries completar la paraula que apareix tallada a la imatge? Quin creus que serà la relació o significat a la novel·la?

.....

.....

d) Què hi tindrà a veure aquella gentada amb el títol de la novel·la?

.....

.....

4. Llegeix ara la sinopsi (breu resum que apareix a la contraportada)

a) A quin subgènere narratiu creus que pertany la novel·la? Penses que els fets que s'hi expliquen seran versemblants o que per contra seran irrealistes o fantàstics? Per què?

.....

.....

b) Trobes ara alguna relació entre la imatge de la contraportada i la Setmana Tràgica Barcelona de 1909? Explica-la breument.

.....

.....

c) La nova informació reafirma allò que has predit abans de llegir la contraportada? En què ha coincidit o no?

.....

.....

5. Parlem-ne ara de l'autora, a la contraportada hi ha una breu biografia a partir de la qual podràs saber les dades més significatives. Copia-les i després fes una breu descripció sobre com creus que és, tot explicant trets físics i psicològics.

- ▶ Nom i cognoms:
- ▶ Localitat i any de naixement:
- ▶ Estudis:
- ▶ Treball:
- ▶ Nombre d'obres publicades:
- ▶ Premis guanyats:

.....

.....

.....

.....

6. Fulleja el llibre i mira com està estructurat. Quants capítols té? Estan titulats o numerats? Quantes pàgines té? Com és la lletra?

.....

.....

.....

7. Quin és el logotip o l'anagrama de l'editorial que ha publicat el llibre? I el de la col·lecció? Què et suggereix? Has llegit altres obres d'aquesta col·lecció? Quines?

.....

.....

.....

II. DURANT LA LECTURA

1. Pren nota de les paraules i les expressions que no has entés i busca-les al diccionari.

.....

.....

.....

.....

2. Escriu una història d'unes 100-120 paraules d'extensió on hi apareguen almenys deu de les paraules o expressions que has buscat.

.....

.....

.....

.....

3. Fes un llistat a partir de la graella que et mostrem on esmentes el nom de tots els personatges de la novel·la i quina relació hi ha entre ells/es i la protagonista de l'obra. Després fes una breu descripció de cadascun d'ells.

Nom del personatge	Relació amb la protagonista	Breu descripció

III. DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Primer de tot convé fer una fitxa tècnica del llibre, aprofita les dades que ja haves recollit anteriorment i, completa-les. Així tindràs el llibre ben localitzat!

Títol de l'obra:	_____
Cognoms, nom de l'autor:	_____
Editorial:	_____
Ciutat i any de l'edició:	_____
Nombre de pàgines:	_____
Collecció:	_____
Núm.:	_____
Tema/gènere:	_____
Lloc i temps de l'acció:	_____
Argument:	_____

Tipus de narrador:	_____

Personatges: • Principals	_____

• Secundaris	_____

Valoració personal:	_____

REPASSEM LA HISTÒRIA...

1. Abans que se t'oblidi el que has llegit respon les preguntes per comprovar el nivell de comprensió assolit. Si no encertes com a mínim un 80% hauràs de tornar a llegir el llibre. Aplica-t'hi.

a) Era Blanche una institutriu com la resta? Per què la contracten?

.....
.....

b) Quina gran afició transmet Blanche a l'Eulàlia?

.....

.....

c) Quina decisió pren el pare quan veu que Eulàlia es capaç de llegir en anglès?

.....

.....

d) On i per què van de viatge Eulàlia i el seu pare?

.....

.....

e) Quins mitjans de transport han d'agafar per tal d'arribar a Liverpool?

.....

.....

f) Com eren les fàbriques del Louis?

.....

.....

g) Què ocorre quan Eulàlia es despista durant una visita a la fàbrica i es queda contemplant unes flors?

.....

.....

h) Com anomena de forma despectiva l'Oliver a Eulàlia la primera vegada que es veuen? Quina és la reacció d'ella?

.....

.....

i) Què li ocorre/ què sent Eulàlia després d'aquest encontre?

.....

.....

j) A què es dedica Eulàlia mentre es recupera de les febres que va tindre? Què hagués preferit fer ella?

.....

.....

k) Quin regal fa el pare a Eulàlia durant el sopar al restaurant? Per quin motiu?

.....

.....

l) Quines notícies envia la mare per telegrama?

.....

.....

m) Quina és la reacció del pare quan s'assabenta del que ocorre a Barcelona? I de l'Eulàlia?

.....

.....

n) Per què foren ferits dos mossos de la casa dels Pallarès durant els aldarulls ocorreguts a Barcelona?

.....

.....

o) Què li ocorregué a Eudald Vilaplana? Quina és l'opinió de Blanche sobre l'assassinat?

.....

.....

p) Quina és l'opinió del pare sobre el fet d'anar a la guerra?

.....

.....

q) Per què és segrestada l'Eulàlia? Qui la segresta i què demanen al senyor Louis a canvi del seu alliberament?

.....

.....

r) Quina contrasenya usen per poder accedir a l'amagatall on tenen segrestada a l'Eulàlia? Per què trien eixa?

.....

.....

s) On s'amaga Oliver just abans que descobreixen on han estat durant el segrest?

.....

.....

t) Com es descobert Oliver? Com s'assabenta Eulàlia que l'han descobert?

.....

.....

u) Per què Mark accedeix a mostrar-li a Eulàlia on és Oliver?

.....

.....

v) Per què estava la gent al port? Què hi feien durant la seua estada? Explica breument què hi fan Oliver i Eulàlia?

.....

.....

.....

.....

w) Què li diu el pare a Eulàlia quan l'inxampen al port?

.....

.....

x) Qui espera Eulàlia a l'estació de França? Per què? Explica-ho.

y) Què volia estudiar Anna Casals? Com ho aconsegueix?

z) Com fa arribar Oliver notícies seues a Eulàlia? Què li diu?

2. Ara t'ho posem més fàcil encara. Sols has de dir, segons allò que has llegit, si les següents afirmacions són vertaderes o falses. Això sí, en el darrer cas cal que les esmenes per tal que esdevinguen vertaderes.

	V	F
1. La Blanche ha d'encarregar-se que Eulàlia i la seua germaneta menuda aprenguen anglès.		
2. La mare d'Eulàlia s'anomena Caterina i el seu pare Francesc.		
3. La mare d'Eulàlia no està massa d'acord amb el viatge però finalment cedeix i no diu res al pare.		
4. Per tal d'arribar al seu destí tarden aproximadament tres setmanes.		
5. El pare diu que instal·lar la llum elèctrica li havia causat molts maldecaps i una gran despesa.		
6. Quan arriben a les fàbriques dels Louis s'allotgen a un hotel molt luxós de la ciutat.		
7. Eulàlia sent un corcó intern després del primer encontre amb Oliver.		
8. Eulàlia és una apassionada de la lectura. Per això sempre té llibres al seu abast per tal de llegir.		
9. La mare d'Eulàlia telefonava a casa dels Louis per tal de saber com anava tot.		
10. Eulàlia i son pare tenen molt poques notícies del que ha ocorregut ha Barcelona perquè hi ha censura a la informació.		
11. Els esdeveniments ocorreguts a Barcelona durant el 1909 són coneguts com la Setmana Tràgica de Barcelona.		
12. Eulàlia es posa a plorar per tal que els mossos no facen vigilància davant de l'entrada al cau on havia estat segrestada. Doncs, no està segura si Oliver ja hi ha eixit o no.		

	V	F
13. Una nit durant un passeig per prendre aire fresc, Eulàlia és segrestada per uns delinqüents.		
14. Oliver demana perdó a Eulàlia per haver-la segrestat.		
15. Eulàlia plora durant el segrest perquè Oliver i Mark està molt cansada i esglaiada per si li fan mal.		
16. Eulàlia no fuig quan té oportunitat, no ho intenta ni tan sols una vegada.		
17. El senyor Louis regala uns llibres a Eulàlia durant el sopar després del segrest perquè té por de perdre els negocis. Encara que no ho pensa.		
18. El senyor Louis abaixa el sou de tots els treballadors un 20% mentre no apareguen els culpables del segrest.		
19. Eulàlia decideix anar a buscar Oliver perquè vol estar sempre amb ell. Malgrat això se sent poc valenta.		
20. Eulàlia i Oliver fugen per camins secundaris fins arribar al port on volen agafar un vaixell.		
21. Els protagonistes, Eulàlia i Oliver, sols estan al port durant dues setmanes.		
22. La Beatrix mor a conseqüència d'un accident amb una màquina a la fàbrica perquè Louis no envia cap metge.		
23. La policia descobreix Eulàlia i Oliver perquè ells mateixa es delaten quan comencen a córrer pel port.		
24. Eulàlia roman reclosa a un monestir de monges i continua estudiant durant més d'un any.		
25. Quan arriba al monestir les monges li lleven a Eulàlia tots els objectes de valor que hi duia i sols li donen un vestit negre.		
26. La germana d'Eulàlia va a fer-li visites per fer-li companyia quan els seus pares la deixen.		
27. Núria Viladrau és una de les millors amigues d'Eulàlia.		
28. Blanche pot visitar Eulàlia perquè s'hi nega a rebre sa mare.		
29. Anna Casals aconsegueix fugir-se'n una vegada del monestir però les conseqüències són molt greus.		
30. Eulàlia es refugia a la lectura i a l'escriptura per poder fer més lleuger el seu empresonament.		

ELEMENTS DE LA NARRACIÓ

Títol

1. Digues si es tracta d'un títol temàtic o remàtic. Raona la resposta.

.....

.....

.....

2. Explica la relació del títol amb l'argument del llibre. Et sembla adequat? Quin títol hauries escollit tu? Per què?

.....

.....

.....

3. Pel que fa als títols de cada capítol, creus que avancen un poc el que va a ocórrer o per contra fins que no has acabat de llegir-lo no acabes de copsar tot el sentit? Raona la resposta.

.....

.....

.....

Gènere literari

4. Pel que fa al subgènere literari a les activitats prèvies a la lectura feres una hipòtesi. Vas encertar? Si és així digues quines característiques de la novel·la ho confirmen, si no és així digues quin subgènere creus al qual pertany i què t'ho fa deduir.

.....

.....

.....

Resum

5. Resumeix en un parell d'oracions el contingut de cada capítol.

Pròleg	
1	
2	
3	
4	
5	
6	

7	
8	
9	
10	
11	
12	
Epíleg	

Argument

6. Ara que ja has fet un resum de cada capítol, aleshores, et proposem que redactes l'argument de *Vaig fer la maleta un dia de juny* en un màxim de deu línies. Pots recolzar-te en l'activitat anterior.

.....

.....

.....

7. Quin és al teu parer el punt àlgid de la novel·la que fa que l'acció es desencadene. Localitza'l, llig-lo en veu alta a classe i explica perquè creus que ho és. Per tal que no se't despiste on està apunta-ho així tindràs el fragment ben localitzat.

.....

.....

.....

Personatges

8. Com ja saps els personatges segons el grau de participació en els fets, es classifiquen en *principals* o protagonistes, *secundaris* i *fugaços*. Però també s'hi classifiquen en plans i redons. Aquesta classificació es fa tenint en compte la complexitat de la seua caracterització. Els plans no canvien els trets que els caracteritzen i la història no els afecta, és a dir, no pateixen un canvi en la manera de ser, pensar o actuar. Ben al contrari, els rodons presenten una complexitat psicològica que evoluciona al llarg de la història i per això pateixen una transformació. Digues dos exemples de cadascun dels tipus. Has de tindre en compte que potser algun nom es repetesca.

Segons el grau de participació		
Principal	Secundari	Fugaç

Segons el grau de participació		
Principal	Secundari	Fugaç

Segons el grau d'evolució	
Pla	Redó

9. Amb quin personatge t'has sentit més identificat? I amb quin personatge t'has sentit menys identificat? Indica'n les característiques i explica la raó de la teua elecció.

.....

.....

.....

Estructura del text

10. Generalment els textos narratius s'estructuren en tres parts: introducció, nus i desenllaç. A la part del nus generalment apareix un contratemps o complicació que fa que es desencadenen una sèrie d'esdeveniments. Aquest contratemps, generalment, se soluciona a la part final del relat o desenllaç. Digues si es reproduïx aquesta estructura a la novel·la i, des d'on fins a on aniria cada part.

.....

.....

.....

11. Què t'ha paregut el final de la història? L'hauries acabada d'una altra forma? Saps com s'anomena aquesta manera d'acabar una obra? Per què creus que l'autora usa aquest recurs?

.....

.....

.....

12. Inventa un desenllaç tancat per a l'obra.

.....

.....

.....

Narrador

13. El narrador és la persona que explica la història. Pot ser *intern*, quan és un personatge de l'obra i la conta des de dins, o *extern*, si la conta des de fora com si fos un espectador. A més, el narrador extern pot ser, alhora, *observador*, si només explica el que veu (semblant a com si estiguera enregistrant la història amb una càmera), i *omniscient*, si a més d'explicar l'acció, també explica la vida interior i els pensaments dels personatges perquè ho coneix tot: allò que ocorre i allò que pensen els personatges.

a) El narrador explica la història en primera o en tercera persona? Posa un exemple extret del llibre.

.....

b) De quin tipus diries que és el narrador de la novel·la? Justifica la resposta amb algun fragment de l'obra.

.....

.....

.....

Autora

14. A les activitats del principi t'hem proposat que imaginares com és l'autora. Si saber-ne més has de visitar els seus següents enllaços i així podràs veure com és. Després mira el vídeo on es mostra el discurs que féu en el moment de recollir el Premi de narrativa juvenil Enric Valor, on parla sobre la novel·la *Vaig fer la maleta un dia de juny* i el procés d'escriptura d'aquesta. Després respon les qüestions que se't plantegen:

► <http://www.lletrescatalanes.cat/index-d-autors/item/arasa-i-carot-cinta>

► <http://www.beaba.info/modules.php?name=topMusic&op=artist&idartist=341>

► <http://blogs.laveupv.com/espai civic/blog/4282/vaig-fer-la-maleta-un-dia-de-juny-de-cinta-ara-sa-premi-enric-valor-de-narrativa-juvenil>

► http://ca.wikipedia.org/wiki/Cinta_Arasa_i_Carot

► <http://www.youtube.com/watch?v=269tnJsWSjA>

a) Des de quan fa que escriu Cinta?

.....

b) Quan de temps ha estat per escriure la novel·la?

.....

c) Quin ha estat un dels punts fonamentals per a la construcció de la novel·la?

.....

d) Què diu que explica Vaig fer una maleta de juny?

.....

e) Amb quin element fascinant diu que comença la novel·la?

.....

f) On diu que comença i acaba la nostra literatura? Per què creus que anomena aquestes fites? .

.....

g) Qui són Estellés i Espriu i per què se celebrà el seu any durant el 2013? Per què penses que diu que és una dolça coincidència?

Lector/a

15. Tenint en compte les característiques de la novel·la a quin públic creus que va dirigida. En cas d'aconsejar la seua lectura a un amic/ga què destacaries de l'obra per tal d'incitar-lo a la lectura. Raona la teua resposta.

Espai

16. Com has pogut llegir l'acció passa a diversos espais. Podem trobar macroespais com ara Barcelona i microespais com ara la fàbrica. Esmenta tres exemples més de cada tipus.

MACROESPAI	MICROESPAI
Barcelona	La fàbrica

17. Esmenta en quines ciutats ocorre la major part de la novel·la. Digueu alguna característica de cada ciutat i quins sentiments desperta a la protagonista, és a dir, com se sent durant la seua estada a la ciutat.

Nom de la ciutat	Com és?	Sentiments

18. Anomena els diferents escenaris que apareixen al llibre. Escriu un adjectiu per a cadascun d'ells.

ESCENARI	ADJECTIU	ESCENARI	ADJECTIU

19. Aquests espais on transcorre l'acció són principalment interiors o exteriors? Per què? Relaciona-ho amb el contingut del llibre.

.....

.....

Temps

20. Ara tractarem un altre aspecte important de la novel·la, el temps. Com hauràs pogut llegir la novel·la se situa el 1909. En cas que no haguera aparegut aquesta informació quins aspectes de la novel·la, fets, accions, objectes t'hagueren ajudat a emmarcar temporalment l'obra. Cita'n almenys cinc.

.....

.....

.....

21. A més del temps històric podem analitzar el temps narratiu. Respon les següents qüestions sobre aquest aspecte. Reflexiona-hi bé perquè t'ajudaran a respondre el proper exercici.

a) L'ordre és lineal o discontinu? Si és discontinu, utilitza la retrospecció? Posa un exemple.

.....

.....

b) En quant de temps transcorre la història que se'ns narra?

.....

.....

22. Una altra cosa significativa són els salts que fa en el temps per narrar fets. Et posarem un exemple: "Hi havia alguna cosa d'ella que m'atreia, ara sé que era la llibertat" (pàg. 32). Podries dir de quin recurs es tracta? Per què creus que l'autora el fa servir? Identifica un altre fragment de la novel·la on torne a utilitzar aquest recurs.

.....

.....

.....

Recursos estilístics

23. Observa aquests fragments i indica quina figura retòrica hi ha. Després posa un exemple propi de cada recurs estilístic que hi has identificat.

a) Em mirava amb uns **ulls com a taronges**. (pàg. 78)

- La figura retòrica és:

b) **Una autèntica cacera**. (pàg. 87)

- La figura retòrica és:

c) (...) a petits glops **aquell or líquid...** (pàg. 92)

- La figura retòrica és:

d) **El soroll de la por**. (pàg. 102)

- La figura retòrica és:

e) **La pregunta em va caure com una bufetada**. (pàg. 102)

- La figura retòrica és:

f) Jo sentia que **vomitaria el cor**. (pàg. 139)

- La figura retòrica és:

g) **El cor em va començar a picar dintre del pit** (pàg. 187)

- La figura retòrica és:

h) Duia **la son enganxada a les parpelles**. (pàg. 216)

- La figura retòrica és:

► **Exemples:**

.....

Registre

24. Repassa la definició de registre i els tipus de registres socials (argot, col·loquial, estàndard...) al llibre de text o a l'enciclopèdia. A continuació, digues quin tipus de registre s'usa en general a la novel·la. Fonamenta la resposta amb exemples.

.....

.....

.....

25. Al text quan parlem els criats pots observar-hi que el llenguatge utilitzat té algunes particularitats. Al fragment que et proporcionem hi ha peculiaritats no sols pel que fa a la varietat de registre sinó pel que fa a la varietat dialectal de la llengua. Una vegada identificats corregeix el que siga necessari per tal que el registre siga estàndard.

Déu li pagué senyora. I tant, i ja sap que la xiqueta és com ma néta. Ai, sinyor, que se mos ha fet gran... Vostè pel dinar. no s'hi amoïne. (pàg. 30)

.....

.....

Valoració personal

26. Quins aspectes t'ha agradat el llibre? Per què? Imagina que has de donar-li la teua opinió a un amic/ga que dubte si llegir-se'l o no; explica-li raonadament què és el que més t'ha cridat l'atenció i el que més t'ha desagradat. Argumenta les raons d'aquesta decisió.

.....

.....

.....

MÉS ENLLÀ DE LA HISTÒRIA....

1. Imagina't que ets l'Eulàlia i respons a Oliver la carta que li va enviar. Escriu-li una postal tenint en compte que pots modificar el desenllaç de la novel·la.

2. Aquest quadre del pintor Joaquim Sorolla podria ben bé il·lustrar algun dels passatges que apareixen descrits a la novel·la. Observa'l detingudament i contesta les qüestions que et plantegem:

Joaquim Sorolla *Perfil de Clotilde*

- 1) T'imaginaves a Eulàlia amb aquest aspecte? Digues en què s'assembla o es diferencia de la imatge mental que t'havies creat.
 - 2) Investiga qui és el personatge del retrat i digues quines similituds podries establir entre ella i Eulàlia.
 - 3) Quines similituds hi trobes entre Sorolla i Clotilde i Eulàlia i Oliver.
3. L'obra comença amb un fet emocionant, la nostra protagonista viatjarà a Anglaterra. Però per tal d'arribar-hi com hem llegit a la novel·la utilitza diversos mitjans de transport i tarda tres setmanes. Marca al mapa el recorregut que hi va fer Eulàlia amb el seu pare i les ciutats per on van passar durant el viatge. Pots inspirar-te a partir del següent fragment:

Els llibres em portaven mar enllà, a terres desconegudes. No podia saber que a la meua pròpia vida n'hi hauria de coses fascinants (pàg. 17).

4. Continuant amb el tema del viatge, durant aquesta proposta en algun moment has escoltat que la novel·la comença amb un viatge iniciàtic. Saps què vol dir això? Investiga-ho i una vegada ho tingues clar compara el viatge de Eulàlia amb un dels més coneguts viatges iniciàtics de la literatura el de Konstantin Kavafis. Després pots escoltar l'adaptació musical del poema feta pel cantautor Lluís Llach.

Ítaca

*Quan surts per fer el viatge cap a Ítaca,
has de pregar que el camí sigui llarg,
ple d'aventures, ple de coneixences.
Els Lestrigons i els Ciclops,
l'àirat Posidó, no te n'esfereixis:
són coses que en el teu camí no trobaràs,
no, mai, si el pensament se't manté alt, si una
emoció escollida
et toca l'esperit i el cos alhora.
Els Lestrigons i els Ciclops,
el feroç Posidó, mai no serà que els topis
si no els portes amb tu dins la teva ànima,
si no és la teva ànima que els dreça davant teu.*

*Has de pregar que el camí sigui llarg.
Que siguin moltes les matinades d'estiu
que, amb quina delectança, amb quina joia!
entraràs en un port que els teus ulls ignoraven;
que et puguis aturar en mercats fenicis
i comprar-hi les bones coses que s'hi exhibeixen,
corals i nacres, mabres i banussos
i delicats perfums de tota mena:
tanta abundor com puguis de perfums delicats;
que vagis a ciutats d'Egipte, a moltes,
per aprendre i aprendre dels que saben.*

*Sempre tingues al cor la idea d'Ítaca.
Has d'arribar-hi, és el teu destí.
Però no forcis gens la travessia.
És preferible que duri molts anys
i que ja siguis vell quan fondegis a l'illa,
ric de tot el que hauràs guanyat fent el camí,
sense esperar que t'hagi de dar riqueses Ítaca.*

*Ítaca t'ha donat el bell viatge.
Sense ella no hauries pas sortit cap a fer-lo.
Res més no té que et pugui ja donar.*

*I si la trobes pobra, no és que Ítaca t'hagi enganyat.
Savi com bé t'has fet, amb tanta experiència,
ja hauràs pogut comprendre què volen dir les Ítaques.*

5. Probablement prompte te n'aniràs de viatge de final de curs. Elabora un tríptic informatiu on dones dades del viatge per tal de convèncer els teus companys que escullen el destí on t'agradaria viatjar.

Pensa en els objectius:	Importància de:	Dissenyar el tríptic
- Generar coneixement. - Impulsar a la participació. - Modificar actituds i/o preferències.	- Allò que volem explicar. - Com ho expliquem. - Com ordenem la informació.	

6. Eulàlia quan explica la seua vivència al monestir diu: “Escriure m’ajuda” (pàgina 223). Què en penses d’aquesta afirmació? Pensa que el diari és un tipus de text on l’autor explica les vivències reals o imaginaries d’un personatge. En aquest cas com les vivències d’un viatge canviaran per sempre més la vida de la nostra heroïna. Havies llegit algun altre diari? Quin? En què s’assembla i en què es diferencia d’aquest llibre.

.....

.....

.....

7. A l’obra hem llegit moments tristos i injustos que els ocorren als treballadors. Fets que foren reals i que malauradament es tornen a repetir massa sovint. Llig aquests poemes inclosos a l’obra *La fàbrica* (1972) de Miquel Martí i Pol, un dels poetes més representatius del realisme social, on es denuncia aquesta situació i estableix paral·lelismes amb *Vaig fer la maleta un dia de juny*.

L’Elionor

*L’Elionor tenia
catorze anys i tres hores
quan va posar-se a treballar.
Aquestes coses queden
enregistrades a la sang per sempre.
Duia trenes encara
i deia: “sí, senyor” i “bones tardes”.
La gent se l’estimava,
l’Elionor, tan tendra,
i ella cantava mentre
feia córrer l’escombra.
Els anys, però, a dins la fàbrica
es dilueixen en l’opaca
grisor de les finestres,
i al cap de poc l’Elionor no hauria
pas sabut dir d’on li venien
les ganes de plorar
ni aquella irreprimible
sensació de solitud.
Les dones deien que el que li passava
era que es feia gran i que aquells mals
es curaven casant-se i tenint criatures.
L’Elionor, d’acord amb la molt sàvia
predicció de les dones,*

*va créixer, es va casar i va tenir fills.
El gran, que era una noia,
feia tot just tres hores
que havia complert els catorze anys
quan va posar-se a treballar.
Encara duia trenes
i deia: “sí, senyor”, i “bones tardes”.*

No estem mai sols

*No estem mai sols. Hi ha sempre
quaranta-sis contínues que ens vetllen
i metxeres insignes
de principis de segle.
Tenim la por ficada al cos;
sovintegen tan poc els dies festius!
Tant treballar ens taca la pell
d'oli de màquines,
de pols de màquines,
de ferum de màquines.
Se'ns contagia l'epilèpsia
de les pentinadores
i el dinamisme excessiu
dels dobladors suïssos
i la fressa monòtona de les cardes.
No estem mai sols. Hi ha sempre
gairebé vint-i-tres mil pues
i llur terrible seqüela;
i els horaris tan rígids
i el plusos tan despòtics.
No estem mai sols. Hi ha sempre
la gent; però la gent no compta.
El que compta es l'espai que ocupen
i el ritme sense treva.
Tothom accepta ja que la tendresa
perjudica el progrés.
Estigueu-ne segurs: s'apropa el dia
que tots tindrem una ànima metàl·lica.*

8. La següent pel·lícula està basada en una de les novel·les que llig Eulàlia *Jane Eyre* de Charlotte Brönte. Com pots veure a la fitxa tècnica es tracta d'un drama romàntic. on se'ns explica la complexa relació entre la protagonista i el senyor Rochester que haurà de sobrepassar molts obstacles. Es tracta d'un tema recurrent a la narrativa. Però a *Jane Eyre*, a més de tractar el tema de l'amor, també hi tracta altres temes com els xocs entre classes socials diferents, la independència personal (sobretot d'una dona). Aquests temes també apareixen a la novel·la *Vaig fer la maleta un dia de juny*, establiu-hi analogies.

Fitxa tècnica

Direcció: Cary Fukunaga

Guió: Charlotte Brontë (novel·la)

Moir Buffini (guió)

Protagonistes: Judi Dench

Jamie Bell

Mia Wasikowska

Michael Fassbender

Dades i xifres

Països: Regne Unit

Estats Units

Data d'estrena: 2011

Gènere: Drama romàntic

Sinopsi

Jane Eyre, una xica educada en un orfenat i de trista infantesa, és contractada per Edward Rochester per treballar com institutriu d'una nena a Thornfield House. L'aïllada i ombrívola mansió, així com la inicial fredor de l'amo de la casa posen a prova la fortalesa de la jove. No obstant això, a poc a poc comença a enamorar-se d'ell. (FILMAFFINITY)

9. A la història en diversos moments es diu que els menuts havien d'anar a treballar per ajudar les famílies i, per tant, no podien anar-hi a l'escola. Quines diferències has pogut observar a la novel·la que hi ha entre la gent que sap llegir i escriure i qui no en sap? I quines entre la gent que sap idiomes i qui no? Com valors tu aquests fets? Creus que açò ocorre en l'actualitat? Investiga sobre l'accés a l'educació als països amb menys recursos econòmics o que estan en guerra.

.....

.....

.....

UN MUNT DE MOTS!

1. Al llibre parla de fàbriques tèxtils però coneixes els diferents oficis que podem trobar al voltant d'aquesta indústria. Et proposem que els aprengues completant l'encreuat a partir de les definicions que et donem.

Horitzontals

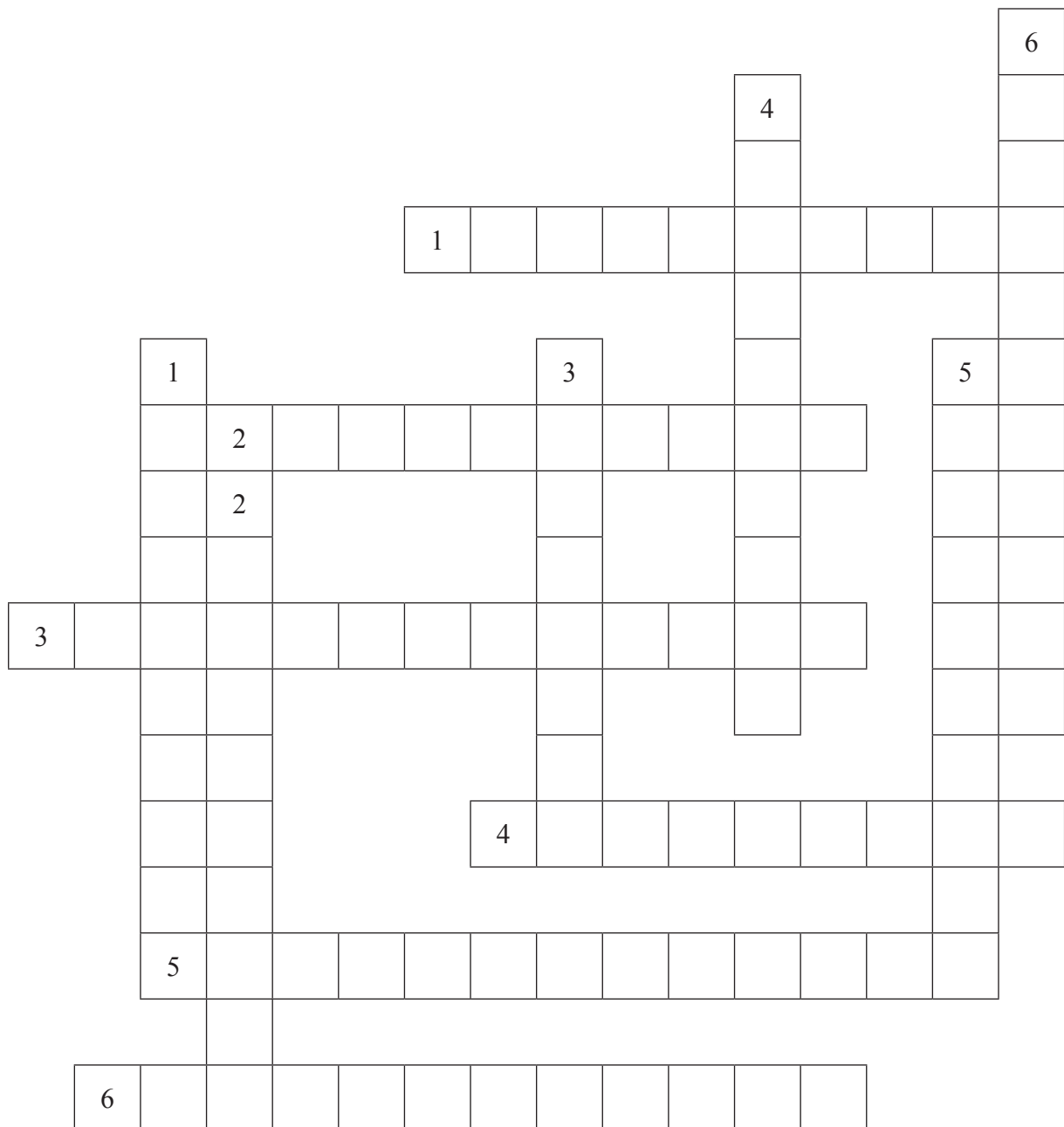
- 1(A l'inrevés) Operadora de teler on es fabrica el teixit pròpiament dit.
2 Persona que s'encarrega de posar la goma.

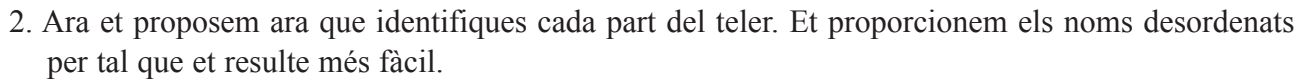

- 3 (En femení) Persona que opera a la màquina que fixa el color.
4 Persona que opera a la màquina que s'encarrega de sotmetre el teixit a l'acció de la carda.
5 (En femení) Persona que té l'ofici de dissenyar l'estampat o dibuix d'un teixit.
6 (A l'inrevés i en femení) Persona que s'encarrega d'emprimar els teixits.

Verticals

- 1 (En femení) Persona dedicada a filar qualsevol matèria tèxtil.
2 Persona que té per ofici planxar.
3 Obrero que munta, repara, etc., màquines.
4 (En femení) Persona que té per ofici de tenyir o netejar matèries tèxtils.
5 (En femení) Persona que s'encarrega d'operar a la màquina que s'usa per a ajuntar dos o més fils que s'han de retòrcer formant-ne un de sol.
6 Artesà que estampa el teixit.

Seient per al teixidor

Receptor rodant de teixit

Fes de pit

Pedals

Corró per on passa el teixit

Ajust de batedora

Lliç - també anomenat “l’ull”

Marc de lliç - també anomenat Harnes

Fils d'ordit

Marc de fusta

Fes darrere o platena

Tela completada

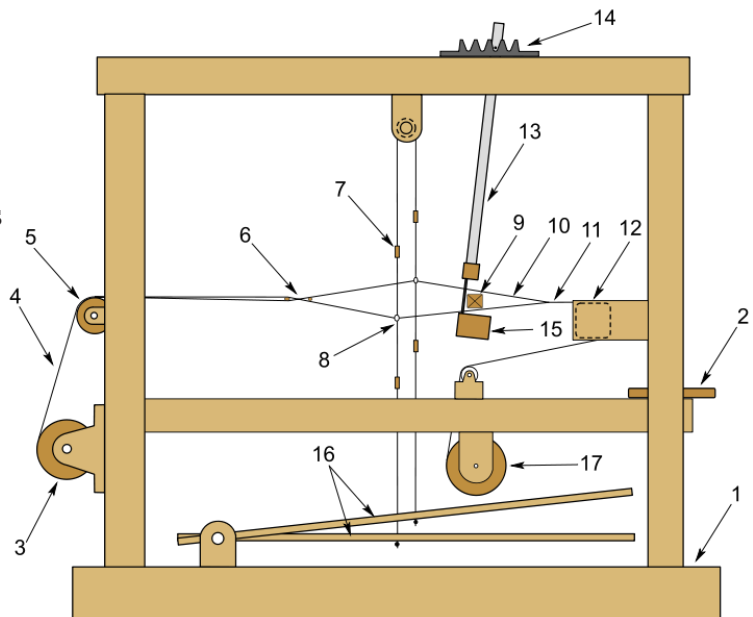
Batedora amb pinta de reixeta

Varetes - usades per fer una calada

Llançadora amb fil de trama

Calada

Torn

3. Al llibre has pogut llegir un fum de mots compostos. D'entre tots n'hem fet una selecció per tal que ens digues per quin tipus de paraula estan formats:

Calfred (p. 16) *pocavergonyes* (p. 18) *menyspreu* (p. 22) *cobrellit* (p. 36) *celobert* (p. 46) *sobrenatural* (p. 52) *entremig* (p. 70) *migpartia* (p. 97) *malson* (p. 122) *sobreviure* (p. 158) *sobrepasat* (p. 197), *malcriada* (p. 216)

Una vegada identificades les paraules completa la següent graella amb els adjectius i substantius que hages reconegut.

[illegible]

Tipus	Masculí sing.	Femení sing.	Masculí pl.	Femení pl.

4. Tot seguit et proposem que endevines una sèrie de mots que l'autora utilitza quan descriu qualitats dels personatges que apareixen a la novel·la, com a pista et facilitem la pàgina on els pots trobar i et diem que tots són paraules compostes. Has de tindre en compte també que algunes poden dur guionet i que hem deixat un espai per tal que el col·loques. Podeu utilitzar-les per a fer el joc del penjat a l'aula. Una vegada encertats i per grups heu de tractar de recordar a quins personatges fan referència els adjectius.

_____ (pàg. 22)
_____ (pàg. 35)
_____ (pàg. 44)
_____ (pàg. 48)
_____ (pàg. 84)
_____ (pàg. 86)
_____ (pàg. 108)
_____ (pàg. 117)
_____ (pàg. 130)
_____ (pàg. 136)
_____ (pàg. 139)
_____ (pàg. 162)

5. Ara us proposem al grup un nou repte, cal que relacioneu la columna de la dreta amb la de l'esquerra per formar altres paraules compostes que també podem utilitzar per descriure persones. Tracteu d'unir-les al més aviat possible. Després escolliu-ne unes quantes i feu una descripció d'un company/a de classe.

mà	ala	rodó	tibat
pèl	boca	agre	content
pèl	boca	curt	miques
pèl	esma	gròs	moll
cara	esquena	xuclat	mirat
plora	garra	moix	espatlles
poca	llengua	roig	badat
poca	panxa	girat	plena
cara	prim	sec	espatlles
cara	somia	homes	junt
cara	tasta	xocs	llarg
cap	guarda	llarg	truites
cap	llepa	solta	llarg.
cor	menja	ras	olletes
mil	cua	brut	fills
set	cama	ciències	dret
cama	cara	traça	curt
galta	cella	curt	llarg
		perdut	

6. Per finalitzar amb el lèxic, et proposem que faces una oració amb algunes de les locucions o frases fetes que apareixen al llibre.

a) Pesar figures ben ràpid (pàg. 15)

.....

b) Fer-ne un gra massa (pàg. 30)

.....

c) Fer figa les cames (pàg. 42)

.....

d) Mirar de fit a fit (pàg. 46)

.....

e) Fer net (pàg. 57)

.....

f) Estar-ne molt d'algú (pàg. 58)

g) Ser una bassa d'oli (pàg. 58)

h) Deixar-se fer (pàg. 62)

i) Perdre els estreps (pàg. 71)

j) Fer-se la gara-gara (pàg. 75)

k) Perdre el nord (pàg. 77)

l) No badar boca (pàg. 77)

m) Ser un manat de nervis (pàg. 82)

n) Prendre mal (pàg. 85)

o) Beure oli (pàg. 87)

p) Treure ferro (pàg. 92)

q) Fer figa les cames (pàg. 95)

r) Fer el tafaer (pàg. 114)

s) No entendre ni un borrall (pàg. 117)

t) Perdre una ronyonada (pàg. 120)

u) Obrir de bat a bat (pàg. 124)

v) A tort i a dret (pàg. 128)

w) Perdre el senderi (pàg. 136)

x) Beure's l'enteniment (pàg. 139)

y) Fil per randa (pàg. 142.)

z) Pujar la mosca al nas (pàg. 143)

aa) A aigua passada (pàg. 145)

ab) Ficar-se a la gola del llop (pàg. 185.)

ac) No tenir esma (pàg. 185)

ad) Estar-ne al cas (pàg. 190)

ae) No entendre ni un borrall (pàg. 210)

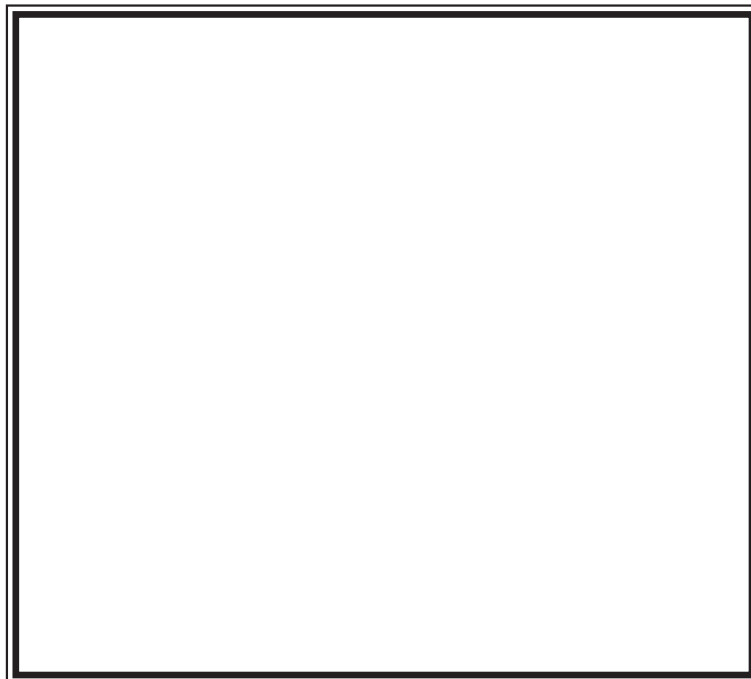
ACTIVITATS TRANSVERSALS I CURIOSITATS

1. Il·lustrem l'obra!

Tot seguit et proposem que agafes colors, llapis, retoladors... i amb l'ajuda de la imaginació faces una de les següents activitats:

a) Escull el capítol que més t'haja agradat i dibuixa l'escena més important del capítol utilitzant la tècnica del puntejat.

b) Fes un retrat del personatge que més t'haja agradat però utilitzant la tècnica de la caricatura. Això sí, cal que tingues en compte la descripció que se'n fa a la novel·la.

2. Tornem al quadre de Joaquim Sorolla. Observa'l de nou i contesta les qüestions que et plantegem:

Joaquim Sorolla. *Perfil de Clotilde*

a) Aquest quadre es podria emmarcar en l'estil d'un moviment que sobretot en l'aspecte literari acaba precisament l'any en què se situa l'acció de la novel·la, 1909. Sabries dir de quin moviment es tracta?

b) Podries explicar quines característiques del moviment podem veure a l'obra pictòrica.

c) Busca alguna altra obra d'altres pintors de l'època com per exemple Santiago Rusiñol o Ramon Casas Carbó i digues en què s'assemblen.

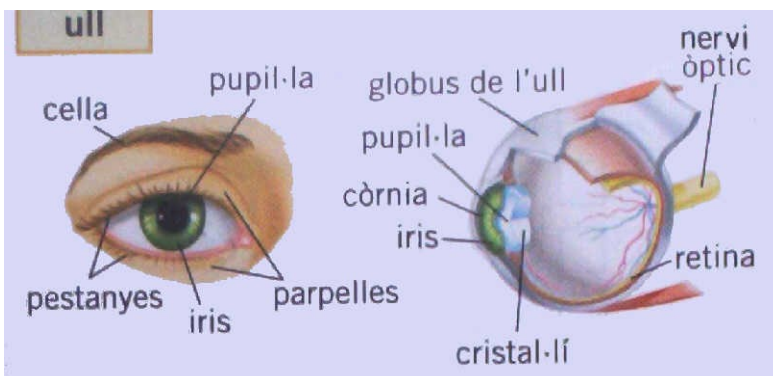
3. A la novel·la apareix esmentat el personatge Francesc Ferrer i Guàrdia. Sobre ell hem llegit: *El maten perquè ha gossat de canviar les coses* (pàgina 194). Busca informació i respon:

a) Qui era aquesta persona?

b) Quin paper desenvolupà a la Setmana Tràgica? Explica-ho detalladament

Investiguem!

4. Els obrers o assalariats eren el gruix de la força de treball. Tenien unes condicions laborals precàries, eren obligats a treballar jornades llarguíssimes, per les quals cobraven uns sous escassos. Cosa que provocà el naixement del moviment obrer. Al relat n'hem llegit diverses mostres: la mort de Beatrix, les jornades d'onze hores o més, les malalties que es produïen associades al treball com ara la conjuntivitis. Saps en què consisteix? Explica-ho. Busca informació i digues perquè hi ha gent que creu que quan té un tipus de malaltia ocular com aquesta pensa que "li han tirat mal d'ull". Què significa això? Després identifica al dibuix què li ocorre a l'ull quan sofreix de conjuntivitis.

Coneixes altres malalties associades a algun ofici? Esmenta-les.

.....

.....

5. Durant els segles XVIII i XIX hi ha hagut dues grans revolucions una primera a la indústria tèxtil i siderúrgica on els invents de la màquina de vapor i el ferrocarril hi foren determinats; i una segona a la indústria metal·lúrgica, mecànica i química on l'automòbil, la ràdio, la televisió i el telèfon també hi foren decisius. Actualment, i des del segle XX, vivim una revolució a la indústria electrònica, informàtica i biosanitària. Digues quins serien els principals invents que hi ha contribuït a aquests avenços. Després escull-ne un i fes una descripció més detallada: qui i com el van descobrir, contribució a la revolució, etc.
-

QUI?	COM?	CONTRIBUCIÓ	ALTRES

6. En trobar-se Eulàlia i Oliver per primera vegada aquest l'anomena a ella despectivament "burgeseta". Com ja deus saber la burgesia és una classe social que acostuma a estar caracteritzada pel fet que posseeix els mitjans de producció i, sobretot, el capital. Investiga quan aparegué aquesta classe social, quines són les seues característiques i com la defineix posteriorment el marxisme.
7. A la novel·la Eulàlia explica i deixa veure-hi de forma clara en diverses ocasions com burgesia i proletariat es consideraven dos móns completament diferents on els segons eren pràcticament invisibles per als primers. Digues quins tipus de classificació de les classes socials coneixes tenint en compte el mode de producció. Què opines sobre aquest tipus de classificació social?
-
-
-

8. Per una altra banda, hi podem veure que tenen diferents hàbits, costums a l'hora de relacionar-se entre ells i/o en relació al temps d'oci. Fes un llistat on apareguen les diferents formes en què ocupaven els temps d'oci. En què s'assemblen o es diferencien en la teua forma d'aprofitar eixe temps.

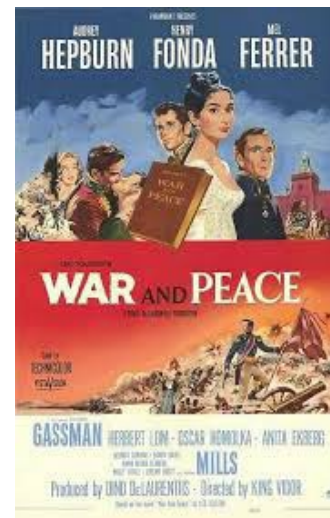
	BURGERSIA	PROLETARIAT
OCI		
SEMBLANCES		
DIFERÈNCIES		

9. Durant l'estada d'Eulàlia i Oliver al port troben uns joves catalans que han fugit del país perquè no volen anar a la Guerra del Marroc (1903-1925). Busca informació sobre aquest conflicte: per què es volien colonitzar aquestes terres i quines foren les conseqüències.
10. Com hem comentat a l'activitat anterior, dos joves esdevenen fugitius en no voler anar a la guerra. Hi ha una famosa novel·la de Lev Tolstoi *Guerra i pau* que a més de mostrar-nos com de cruent és un conflicte bèl·lic, retrata perfectament la burgesia. Podeu visionar l'adaptació cinematogràfica de l'obra i fer un debat posterior. Sota la fitxa cinematogràfica us fem alguns suggeriments sobre els temes a tractar.

Fitxa tècnica

Data d'estrena: 21 agost de 1956 (Estats Units d'Amèrica)
Director: King Vidor
Música: Nino Rota
Data de llançament del DVD: 3 desembre de 2002
Text original: Lev Tolstoi
Protagonistes: Audrey Hepburn
Henry Fonda Mel Ferrer
Gènere: Pel·lícules històriques
Duració: 208 minuts
Idioma original: anglès. Doblada al català.
Distribució: Paramount Pictures

Sinopsi

A principis del segle XIX la gran noblesa russa que deixa transcórrer la seva vida al llarg d'inacabables actes socials que tenen com escenari els luxosos salons de les mansions i palaus de Sant Petersburg contempla amb una barreja d'admiració i malsana curiositat la fulgurant carrera de Napoleó. Per a ells, que han adoptat el francès com l'idioma de l'alta societat i que coquetegen, sempre sota la mirada del Tsar totpoderós i protector, amb les idees liberals sorgides a la calor de la il·lustració, Napoleó és un símbol del progrés, un ressò d'aquesta transgressió que ells mateixos voldrien protagonitzar. No obstant això, les fràgils aliances que defineixen la política exterior de l'època porten a Rússia a situar-se al costat dels enemics de França. Comença així una llarga guerra que posarà a prova el valor, els sentiments i la lleialtat d'aquests nobles de vida ociosa.

- 1) Diferències i semblances entre:
- Conflicte i Desacord
 - Problema i Confrontació
 - Atac i Enfrontament
 - Hostilitat i Guerra
- 2) Una guerra és evitable? Hi ha bones raons per iniciar una guerra?
- 3) La finalitat de la guerra justifica els mitjans?
- 4) Els efectes que pot provocar la guerra poden ser pitjor que les causes que l'han originat?
- 5) Quines raons es donen per iniciar una guerra? Són bones aquestes raons?
- 6) Qui hi guanya quan hi ha una guerra?

- 7) Reflexioneu sobre la necessitat de resolució dels conflictes de forma pacífica.
 - 8) La novel·la de Tolstoi mostra una època, el segle XIX, immediatament anterior a la nostra novel·la, on esdevenen fonamentals i importants canvis per a la societat com: la llibertat individual, la revolució industrial, etc. Explica quin és l'ambient que es retrata. Què creus que hi tindrà a veure amb fets posteriors com les protestes sindicals?
 - 9) Quina visió s'ofereix de la burgesia russa?
 - 10) En què s'assembla a la visió que presenta *Vaig fer la maleta un dia de juny*?
11. Seguint amb el tema de la guerra et proposem una altra pel·lícula ben diferent: *La guerra dels botons*. Per treballar-la pots agafar o les qüestions suggerides a l'activitat anterior, unes noves que et facilitem o plantejar-ne tu de noves.

Fitxa Tècnica

Direcció: Christophe Barratier

Intèrpretació: Guillaume Canet, Laetitia Casta, Gérard Jugnot, Kad Merad, Jean Texier, François Morel, Marie Bunel, Thomas Goldberg

País: França

Any: 2011

Gèneres: Aventures.

Durada: 100 min.

Idiomes disponibles en DVD i/o Blue Ray: Català, Espanyol, Francès.

Sinopsi

Aquesta està basada en la novel·la homònima de Louis Pergaud. Mentre la terra es veu sacsejada pels terribles successos de la Segona Guerra Mundial, una altra guerra es lliura en un petit racó del camp francès. Els nois dels pobles veïns de Longeverne i Velran sempre s'han odiat. No es barallen per cap motiu especial, simplement no volen veure els seus veïns a prop d'on ells viuen. En una d'aquestes batalles, Lebrac, un noi de tretze anys de Longeverne, conflictiu però de gran cor, té una idea brillant: arrencar tots els botons de la roba dels presoners que facin, perquè tornin a casa mig despullats, vençuts i humiliats. S'ha declarat la "guerra dels botons" i el poble que reuneixi el major nombre de botons serà declarat vencedor.

- 1) Buscar de les arrels o causes d'aquestes situacions (enfrontaments, guerra, violència,...)
- 2) Quins són els principals efectes de la violència?
- 3) Quina és l'opinió i la reacció de la gent enfront la violència?
- 4) Quines solucions hi veus a la pel·lícula?
- 5) Les víctimes són els guanyadors de l'enfrontament?
- 6) Les víctimes són persones o poden ser grups de persones?
- 7) Hi ha guerres sense víctimes?
- 8) Defineix què és el conflicte.
- 9) Posa un exemple dels conflictes següents: família, religió, economia, política, etc..
- 10) Quin tipus de conflictes apareixen a la pel·lícula.

12. Les protestes de la població per la Guerra del Marroc provocaren l'anomenada Setmana Tràgica de Barcelona l'any en què està situada la novel·la. Fes un resum dels fets més importants que hi ocorregueren.

13. *La Blanche* havia pogut viatjar força pels Estats Units i el Canadà anglosaxó, en els bons temps dels negocis dels seus pares, i havia après anglès (pàg. 20). Tot seguit et proposem que expliques oralment a classe, l'experiència en cas que hages visitat alguna de les ciutats que s'anomenen a la novel·la. Si no n'has visitat cap, pots explicar quina t'agradaria visitar i perquè.

14. Al final del llibre has pogut llegir la següent reflexió:

Voldria poder fer alguna cosa contra tantes morts, contra tants límits a la llibertat (pàgina 228)

S'esmenten dos aspectes diferents però relacionats a l'hora pel fet que són injustos. De fet a la novel·la queda palés que malgrat que hi havia uns drets dels treballadors reconeguts o que els menuts no han de treballar, no s'hi respecten. Coneixes la declaració dels drets humans? I la dels drets dels infants? Saps d'alguna associació que vetlle per l'acompliment d'aquests drets? Informa-te'n de les seues activitats i digues si aquesta associació, o altres tenen els mateixos o semblants objectius al teu poble o ciutat i què hi fan?

.....

.....

.....

15. Veieu una interessant pel·lícula, *Buda explotà per vergonya*.

Fitxa Tècnica

Títol original: Buda as sharm foru rikht
(*Buda explotà per vergonya*).

Durada: 81'

Nacionalitat i any: Iraní, 2007

Directora: Hana Markhmalbaf

Guió: Marziyeh Meshkini

Fotografia: Tolib Shakhidi

Direcció artística: Azbar Meshkidi

Producció: Markhmalbaf film house, Wild Bunch

Música: Tolibhon Shakhidi

Sinopsi

Sota l'estàtua del Buda que va ser destruïda pel talibans hi ha moltes coves on encara hi viuen famílies. La Baktay és una xiqueta afgana de sis anys que observa amb enveja el seu veí, l'Abbas, mentre practica els seus exercicis de lectura. Ella també vol anar a l'escola per aprendre a llegir, però li cal aconseguir els estris fonamentals, un llapis i un quadern. Caldrà que faci un llarg recorregut

ple d'obstacles per obtenir els objectes desitjats. Però també s'haurà d'enfrontar amb l'agressió dels xiquets que juguen a la guerra i a reproduir els comportaments integristes dels adults. Arribar a l'escola per aprendre a llegir no resulta fàcil i quan ho aconsegueix el resultat és decebedor.

Després podeu analitzar els següents aspectes relacionant-los amb *Vaig fer la maleta un dia de juny*.

- Per una banda els elements cine.
 - La construcció de la trama a manera de faula.
 - El viatge de transformació del seu protagonista.
- D'altra banda, analitzem:
 - El dret a l'educació.
 - La situació de la infància en un context de conflicte armat.
 - La resistència i reconstrucció de les dones per la seua llibertat.

16. Busca un diari del dia i fulleja'l buscant una notícia on aparega una associació o institució que estiga lluitant per algun dret. Si no es dona el cas busca alguna notícia on veges que es posa en perill algun dret humà dels infants com ara a rebre un nom, a l'educació, a no ser explotat laboralment... (pots veure'ls tots a: <http://www.xtec.es/recursos/socials/50dh/infant.htm>). Llig-la detingudament i respon:

a) De quina associació es tracta? Quina és la seua activitat?

b) Què és allò que reivindica?

c) Quines accions es duen a terme per evitar la situació?

d) I tu què proposaries per eradicar la situació?

17. Per una altra banda, al llarg de la novel·la apareixen diverses situacions on es veu reflectida la situació social de la dona a l'època, com per exemple:

“És una llàstima que no siguis un noi” (pàgina 61) diu Francesc sobre Eulàlia, la filla.
L'acomiadament de Sandra perquè té la xiqueta a la fàbrica. (prejudicis: “quan son mares perden el món de vista” (pàgina 73).
Les joves s'havien de casar amb qui decidia al pare.
Les xiques no podien accedir a estudis superiors.
Les Dames negres (grup del qual formava part la mare d'Eulàlia).
“M'han explicat que fa uns mesos un grup de dones han obert una biblioteca per a dones” (pàgina 222).

Agafant-hi un o més punts feu un debat a classe on esbrineu quina era la situació a l'època en què se situa la novel·la i després reflexioneu al voltant de les següents qüestions:

- Ha canviat la situació? En quines dades et bases?
- A què es deu aquest canvi? Quines accions coneixes que han afavorit el procés d'igualació entre homes i dones?
- Hi ha una igualtat entre homes i dones al nostre país?

- Com es concilia la vida laboral i la faceta de mare ací? I a la resta d'Europa? Què et sembla aquesta situació?
- Tenim les mateixes condicions a la resta del món?
- On estan més desfavorides les dones? Per què ocorre això allí?

18. Reprenent el tema dels oficis al text diu que la família de Magdalena eren oriünds de l'Albufera de València i que es van traslladar a les terres de l'Ebre perquè ho sabien tot del conreu de l'arròs. Busca informació sobre el tema i veges quines semblances hi ha entre l'Albufera de València i el Delta de l'Ebre. Para especial atenció al tema dels conflictes que pot ocasionar el conreu del cereal amb la fauna autòctona.

19. Més de natura... al llibre diu que els xiprers són els arbres que solem posar a prop dels cementiris. L'explicació la pots trobar al nom llatí *Cupressus sempervirens* que significa que viu per sempre. Ja que té una vida aproximada d'uns 1000 anys. Però sabies que els romans en solien plantar a l'entrada de casa com a símbol de benvinguda? Busca cinc arbres que tinguen un especial simbolgia per a cadascuna de les següents cultures o pobles: celtes, hindús, africans, nòrdics, egipcis, maies.

CULTURA/POBLE	SIMBOLOGIA O SIGNIFICAT
Celtes	
Hindús	
Africans	
Nòrdics	
Egipcis	
Maies	

20. Finalment volem que proposes tu una activitat relacionada amb la lectura tenint en compte els teus interessos. Pots elaborar-la a partir dels següents temes o buscar-ne tu un:

- Aprendre idiomes (Quins, com, quan, per què...).
- La idea d'emigrar a la recerca d'una vida millor (somniais, frustracions, deixar els orígens enre-re, l'enyorança de la terra, la família, haver d'adaptar-se a una nova cultura,...)
- La professió d'escriptor/a. (Quan comença a ser una professió, es naix o s'aprén, en què consisteix, s'hi pot viure d'aquest ofici, etc.)
- Informació sobre l'escriptora Carme Karr Alfonsetti. I a partir de la seua biografia, parlar sobre el feminisme.
- Altres.

CALAIX DE SASTRE!

1. Així com Eulàlia i Oliver van fugir, els accents d'aquest fragment han desaparegut. Fes-los tornar col·locant-los-hi allà on pertoque. Després escull-ne cinc i digues quina és la raó per la qual els has posat l'accent. Algunes essos sordes i sonores s'han volgut sumar a la fugida. Emplena també els espais corresponents.

“[...]

Crec que la millor opció es anar al port de Liverpool. Un cop allà, de ___ idim pero tindrem mes opcions que enlloc. Si no vols tornar amb la teva familia, no te cap sentit anar fins a Barcelona. Podem anar a America. Alla, alla, Eulalia, tot es po ___ ible... diuen.

Vam prendre la ___ istella amb el menjar, ens vam agafar de la ma i vam sortir a caminar la nit, que s'havia tornat molt freda.

Vam avan ___ ar pel bosc i el bosc em va semblar un bosc diferent de com l'havia vist amb el Mark. No em feia por. No em semblava que havia de dur a cap lloc fere ___ tec i de seguida vaig tenir la sensacio que s'acabava. Els ultims arbres es barrejaven amb algunes ca ___ es grans, envoltades de parets altes, que a mi em van recordar casa meua i que l'Oliver em va dir que eren cases d'explotadors amics del Louis, i va acaronar-me la ma mentre ho deia, i jo vaig notar les galtes bullint de vergonya, i vaig comen ___ ar a caminar mes rapidament, potser porque intuïa que aquell camí m'allunyava de la vergonya.

De sobte un ___ oroll ens va fer aturar i vaig notar com si el co ___ se'm cobris de gla ___ de tanta por. L'Oliver em va estirar cap a unes bardi ___ es.

—Un carro, porta llenya. No passa res. Som-hi.

—Que?

—Vine, no pa ___ a res.

L'Oliver va demanar al conductor del carro si ens podia acostar al port i el senyor va acce-dir.” (Capítol IX pàgines 163-164)

Paraula	Accent gràfic/ diacrític	Norma

2. Completa ara les formes verbals d'aquest fragment que pertany al començament del capítol de la novel·la, en concret al capítol I.

La primera vegada que _____ (1a persona del singular del pretèrit perfet perifràstic d'indicatiu del verb SENTIR) *parlar del viatge que el meu pare* _____ (3a persona del singular del pretèrit imperfecte d'indicatiu del verb HAVER) *de fer a Anglaterra no el* _____ (1a persona del singular del pretèrit perfet perifràstic d'indicatiu del verb ESCOLTAR). *El meu pare i la meua mare* _____ (3a persona del plural del pretèrit imperfecte d'indicatiu del verb SOPAR) *al menjador de casa i nosaltres, la meua germana i jo,* _____-hi (1a persona del plural del pretèrit perfet perifràstic d'indicatiu del verb ENTRAR) *un moment per dir-los bona nit mentre la Blanche ens* _____ (3a persona del singular del pretèrit imperfecte d'indicatiu del verb ESPERAR) *fora.*

-No me'n _____ (1a persona del singular del present d'indicatiu del verb REFIR), *del Quadras. Em* _____ (1a persona del singular del present d'indicatiu del verb SEMBLAR), *que més d'una vegada me l'* _____ (3a persona del singular del pretèrit indefinit del verb FOTRE). *Hi* _____ (1a persona del futur d'indicatiu del verb ANAR) *jo sol, aquest cop a Anglaterra a comprar maquinària.* _____ (1a persona del futur d'indicatiu del verb NECESSITAR) *que algú em* _____ (3a persona del singular del present de subjuntiu del verb FER), *d'intèrpret, amb el Quadras no hi* _____ (3a persona del singular del present d'indicatiu del verb COMPTAR), *ni per a això. A més em* _____ (1a persona del singular del present d'indicatiu del verb SEMBLAR), *que darrerament* _____ (3a persona del singular del present d'indicatiu del verb MAMAR),... *I aquella operació fallida del febrer...* *Sempre* _____ (1a persona del singular del pretèrit indefinit del verb PENSAR). *que* _____ (3a persona del plural del pretèrit perfet perifràstic d'indicatiu del verb JUGAR) *brut...*

_____ (1a persona del singular del pretèrit perfet perifràstic d'indicatiu del verb PODER) *sentir que el meu pare* _____ (3a persona del singular del pretèrit imperfecte d'indicatiu del verb DIR) *això a la meua mare abans que s'* _____ (3a persona del singular del pretèrit imperfecte de subjuntiu del verb ADONAR) *que nosaltres* _____ (1a persona del plural del pretèrit imperfecte d'indicatiu del verb ENTRAR) *entrant. Mai no* _____ (3a persona del singular del pretèrit imperfecte d'indicatiu del verb PARLAR) *dels negocis si hi* _____ (1a persona del plural del pretèrit imperfecte d'indicatiu del verb SER). *Mai.*"

Ara adapta'l al següent començament:

*"La primera vegada que **sent** parlar del viatge que el meu pare **ha** de fer a Anglaterra..."*

.....

.....

.....

.....

.....

SOLUCIONS

Repassem la història

2. Ara t'ho posem més fàcil encara. Sols has de dir, segons allò que has llegit, si les següents afirmacions són vertaderes o falses. Això sí, en el darrer cas cal que les esmenes per tal que esdevinguen vertaderes.

	V	F
1. La Blanche ha d'encarregar-se que Eulàlia i la seua germaneta menuda aprenguen anglès.		X
2. La mare d'Eulàlia s'anomena Caterina i el seu pare Francesc.		X
3. La mare d'Eulàlia no està massa d'acord amb el viatge però finalment cedeix i no diu res al pare.	X	
4. Per tal d'arribar al seu destí tarden aproximadament tres setmanes.	X	
5. El pare diu que instal·lar la llum elèctrica li havia causat molts maldecaps i una gran despesa.	X	
6. Quan arriben a les fàbriques dels Louis s'allotgen a un hotel molt luxós de la ciutat.		X
7. Eulàlia sent un corcò intern després del primer encontre amb Oliver.	X	
8. Eulàlia és una apassionada de la lectura. Per això sempre té llibres al seu abast per tal de llegir.	X	
9. La mare d'Eulàlia telefonava a casa dels Louis per tal de saber com anava tot.		X
10. Eulàlia i son pare tenen molt poques notícies del que ha ocorregut ha Barcelona perquè hi ha censura a la informació.	X	
11. Els esdeveniments ocorreguts a Barcelona durant el 1909 són coneguts com la Setmana Tràgica de Barcelona.	X	
12. Eulàlia es posa a plorar per tal que els mossos no facen vigilància davant de l'entrada al cau on havia estat segrestada. Doncs, no està segura si Oliver ja hi ha eixit o no.	X	
13. Una nit durant un passeig per prendre aire fresc, Eulàlia és segrestada per uns delinqüents.		X
14. Oliver demana perdó a Eulàlia per haver-la segrestat.	X	
15. Eulàlia plora durant el segrest perquè Oliver i Mark està molt cansada i esglaiada per si li fan mal.		X
16. Eulàlia no fuig quan té oportunitat, no ho intenta ni tan sols una vegada. Encara que ho pensa.	X	

	V	F
17. El senyor Louis regala uns llibres a Eulàlia durant el sopar després del segrest perquè té por de perdre els negocis.		X
18. El senyor Louis abaixa el sou de tots els treballadors un 20% mentre no apareguen els culpables del segrest.	X	
19. Eulàlia decideix anar a buscar Oliver perquè vol estar sempre amb ell. Malgrat això se sent poc valenta.	X	
20. Eulàlia i Oliver fugen per camins secundaris fins arribar al port on volen agafar un vaixell.	X	
21. Els protagonistes, Eulàlia i Oliver, sols estan al port durant dues setmanes.		X
22. La Beatrix mor a conseqüència d'un accident amb una màquina a la fàbrica perquè Louis no envia cap metge.		X
23. La policia descobreix Eulàlia i Oliver perquè ells mateixa es delaten quan comencen a córrer pel port.	X	
24. Eulàlia roman reclosa a un monestir de monges i continua estudiant durant més d'un any.	X	
25. Quan arriba al monestir les monges li lleven a Eulàlia tots els objectes de valor que hi duia i sols li donen un vestit negre.		X
26. La germana d'Eulàlia va a fer-li visites per fer-li companyia quan els seus pares la deixen.		X
27. Núria Viladrau és una de les millors amigues d'Eulàlia.	X	
28. Blanche pot visitar Eulàlia perquè s'hi nega a rebre sa mare.		X
29. Anna Casals aconsegueix fugir-se'n una vegada del monestir però les conseqüències són molt greus.	X	
30. Eulàlia es refugia a la lectura i a l'escriptura per poder fer més lleuger el seu empresonament.	X	

- 8 Lliç -també anomenat “l’ull”
- 9 Llançadora amb fil de trama
- 10 Calada
- 11 Tela completada
- 12 Fes de pit
- 13 Batedora amb pinta de reixeta
- 14 Ajust de batedora
- 15 Torn
- 16 Pedals
- 17 Receptor rodant de teixit

4. Tot seguit et proposem que endevines una sèrie de mots que l'autora utilitza quan descriu qualitats dels personatges que apareixen a la novel·la, com a pista et facilitem la pàgina on els pots trobar i et diem que tots són paraules compostes. Has de tindre en compte també que algunes poden dur guionet i que hem deixat un espai per tal que el col·loques. Podeu utilitzar-les per a fer el joc del penjat a l'aula. Una vegada encertats i per grups heu de tractar de recordar a quins personatges fan referència els adjectius.

Caragirat (pàg. 22) pèl-rojos (pàg. 35) malànima (pàg. 44) palplantada (pàg. 48) pocapenes (pàg. 84) capcot (pàg. 86) malparits (pàg. 108) malgirbat (pàg. 117) malànimes (pàg. 130) pocapenes (pàg. 136) palplantat (pàg. 139) malcriada (pàg. 162)

5. Ara us proposem al grup un nou repte, cal que relacioneu la columna de la dreta amb la de l'esquerra per formar altres paraules compostes que també podem utilitzar per descriure persones. Tracteu de fer-ho al més aviat possible. Després escolliu-ne unes quantes i feu una descripció d'un company/a de classe.

poca-solta
pocatraça
cara-xuclat
carabrut
caragirat
carallarg
capmoix
capgròs
coragre
milhomes
setciències
cama-sec
alallarg
bocabadat
bocamoll
esmaperdut
esquenadret
garratibat

llenguallarg
panxacontent
primmirat
galtaplèna
somiatriutes
tastaolletes
guardaespatlles
ploramiques
llepafils
menjamiques
cuacurt
camacurt
cellajunt
pèl-curt
pèl-roig
pèl-ras
cara-rodó
mà-llarg